

Aigua potable a Guatemala: accés i autogestió

L'any 2000 l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (AECI) va elaborar el "Plan Maestro de abastecimiento de agua de Sololá", el tercer departament més pobre de Guatemala.

Es tracta d'un diagnòstic i un pla d'actuació per a fer arribar aigua potable i sanejament d'aigües residuals per a una zona en què els diversos municipis tenen una estructura territorial força complexa, dones estan compostats per capçaleres municipals i per diverses comunitats situades dins dels termes municipals, però a quilòmetres de distància i, el que és més significatiu, a molts metres d'altura de distància.

Cooperacció hem aprofitat aquest Pla Mestre per desplegar les actuacions que suggereix i promoure l'arribada de l'aigua potable i el sanejament ambiental a 7 comunitats a l'entorn dels municipis de San Andrés de Semetabaj i de Santa María de Visitación amb el finançament de l'AECI.

A Guatemala no existeix una llei que reguli l'accés a l'aigua potable i només la Constitució

esmenta que és una potestat municipal. Així que ens trobem amb diferents models de gestió de l'aigua: gestió per part de municipis, d'empreses privades (nacionals o estrangeres), d'empreses municipals semi privades o gestió per part de comunitats veïnals organitzades.

Des de Cooperacció diferenciem dos models de gestió privada, la que fan empreses de la que fan les comunitats, dones el factor no lucratiu penssem que posa a les comunitats en una condició de major legitimitat per gestionar l'aigua davant la desconfiança en les municipalitats per la seva trajectòria privatitzadora o de desatenció de les seves necessitats.

El projecte assumeix el repte de reforçar les capacitats dels municipis per assumir la seva responsabilitat i garantir l'accés a l'aigua potable de la seva ciutadania, afegint mesures garantistes per a la conservació de la titularitat pública de les infraestructures i les fonts d'aigua, així com reforçar també les associacions comunals per a garantir que participin en la decisió del model de gestió i de configuració i funcionament de les infraestructures.

Aquest projecte compta amb el suport de:

Obra de captació en una font d'aigua

Prenent mesures per fer passar una canonada

El Congo: els efectes colaterals de la tecnologia

L'any 2003 els acords de Pretòria van posar punt i final a la Segona Guerra de la República Democràtica del Congo (RDC, antic Zaire), iniciada el 1998. El balanç de la guerra és devastador: gairebé 4 milions de morts, 2 milions de persones desplaçades i mig milió de refugiats. Però tot i els acords signats, encara no es pot parlar de pau. L'any 2004 es calculava que morien 100 persones al dia.

Segons l'ONU, un dels orígens de la guerra va ser la possessió i l'explotació de les mines d'un mineral amb un gran interès econòmic i estratègic per a les telecomunicacions: el coltan. Precisament, s'estima que a l'est de la RDC es troba un 80 % de les reserves mundials d'aquest mineral.

La mateixa ONU va arribar a demostrar en un informe l'any 1998 l'existència d'un tràfic il·legal de compra venda del coltan, i també l'estreta relació que hi havia entre les multinacionals que explotaven les mines i les guerrilles que lluitaven en el conflicte per controlar els espais.

Durant la guerra les multinacionals occidentals varen signar grans contractes per a l'explotació de les mines, que van provocar que es transferrissin al sector privat estranger una part important del patrimoni nacional de la RDC, sense que el país rebés cap tipus de compensació. El control dels minerals van alimentar una guerra a l'Àfrica, i alhora va empobrir un dels països més rics del món, amb el corresponent impacte al seu desenvolupament social i cultural.

Després dels acords de pau es va establir un govern de transició, i al juliol del 2006 es van realitzar les segones eleccions democràtiques des de que Lumumba va aconseguir la independència del país l'any 1960.

El passat 5 de febrer de 2007 el president Joseph Kabila va autoritzar la formació del govern post-transició. Ara tenen per davant el repte

Extracció de coltan a la regió d'Ituri

de la construcció d'un país assolat per la guerra, i encara amb algunes ferides obertes a l'est del país, on encara hi ha activitat guerrillera. Precisament, en un informe del 25 de gener de 2007 Amnistia Internacional va advertir que el programa de desmobilització i reforma de l'exèrcit amenaçava amb posar en perill tot el procés polític del país i la seva futura estabilitat.

En aquesta nova etapa de la RDC, la Unió Europea pot jugar un paper important. Ha de deixar el protagonisme en mans de les noves institucions democràtiques. Ha de controlar els països veïns, sobretot Uganda i Ruanda, pel que fa al tràfic d'armes, lligat al saqueig dels recursos naturals, que perpetua la inseguretat a l'est de la RDC, i que en conseqüència posa en perill la estabilitat de tot el país. De moment, la MONUC (destacament de les Nacions Unides a la RDC) ha allargat el seu mandat fins el 15 d'abril de 2007.

Amb el conflicte de la RDC es confirma una vegada més com n'arriba a ser d'insostenible el consumisme imparabla dels països occidentals, quan, per tal de poder incrementar els nivells de producció i d'enriquiment financer, els països empobrits veuen com les seves riqueses són espoliades. La tecnologia que consumim a diari: el telèfon mòbil, l'ordinador portàtil, l'mp3, etc., causa uns danys colaterals, que a la RDC han provocat gairebé 4 milions de morts.

La malària mata

El paludisme mata més de 2.000.000 de persones cada any en el món, en particular a l'Àfrica subsahariana, on una persona mor cada 2 minuts a causa d'aquesta malaltia. La malària és la malaltia més mortal que existeix a l'Àfrica, molt més que la sida.

Mata els més pobres; mata les poblacions que viuen en entorns rurals aïllats dels serveis sanitaris; mata infants petits que no han tingut accés al programa de vacunacions; mata gent gran i posa en perill la vida de les dones embarassades i dels seus nadons. La malària s'instal·la en els entorns més precaris i empobrits, es converteix en una malaltia endèmica allà on hi ha manca d'higiene, on no hi ha aigua potable, on els habitatges són precaris i la població viu amuntegada.

La desestabilització social i política de Costa d'Ivori després de més de tres anys de conflicte ar-

mat ha provocat seqüeles importants entre la població. Un dels efectes d'aquest conflicte és una pèrdua important de recursos materials i serveis d'atenció bàsica de la població.

Moltes de les malalties que ja semblaven controlades, com la tuberculosi, l'hepatitis, la meningitis i la poliomeilitis han revifat; d'altres malalties com el paludisme, primera causa de mortalitat infantil a Costa d'Ivori, s'han estès augmentant significativament el seu caràcter endèmic.

El paludisme podria reduir els seus efectes mortals, si la població comptés amb la informació necessària per prevenir-la i la possibilitat de tractar-la medicament. Tanmateix a Costa d'Ivori, el 70 % de la població viu en zones rurals molt allunyades dels serveis de salut. La facilitat en la transmissió de la malaltia de persona a persona provoca veritables epidèmies.

A hores d'ara es viu un moment de reconstrucció post bèl·lica on la salut és indispensable per re dinamitzar el teixit social, reactivar la agricultura de subsistència i revifar la petita economia local.

Davant d'aquesta situació de gravetat extrema i de desatenció de la població, la Foundation Akwaba a Costa d'Ivori ha decidit endegar una campanya d'urgència en la lluita contra el paludisme en les comunitats rurals.

Aquesta campanya d'intervenció específica de lluita contra el paludisme es du a terme des del programa d'unitats mòbils sanitàries, en col·laboració amb els mateixos beneficiaris, tot promovent les iniciatives locals

L'agenda

FESTA DE LA DIVERSITAT

El proper 10 de juny dins de la Festa de la Diversitat de l'Hospital Akwaba presentarà el curt: **Todos tenemos la sangre roja**, fet per joves del projecte Xarxa.

EXPOSICIÓ

Txetxènia: Trenquem el silenci.
Del 18 de maig al 18 de juny
Per diversos municipis del Ripollès.
Inauguració i conferència "Introducció al conflicte de Txetxènia" a Ripoll divendres 18 de maig a les 19.30, a càrrec de **Francesc Serra**, professor de la UAB i membre del CIDOB.
Més informació a www.txetxenia.org.
Organitza: Lliga dels Drets dels Pobles

FÒRUM

IX Fòrum de Drets Humans "Participació ciutadana per a la transformació social"
Dates: 15 i 16 de juny del 2007
Lloc: Espai Jove BocaNord
Organitza: Cooperacció
Per més informació: www.cooperaccio.org
mariabianchi@cooperaccio.org

Han participat en aquest número: Carme Ferrer, Alicia Gili, David Prujà, Pere Vilanova.
Volem agrair a www.ciranda.net la seva política de reproducció al cedir-nos lliurement les fotografies del FSM de Henrique Parra i a SOS racisme per la cessió de la fotografia de l'editorial.
Si voleu rebre trimestralment el 4ides per correu electrònic envieu-nos un mail a comunicacio@cooperaccio.org

Et recomenem...

CINEMA

BABEL

2006. Director: Alejandro González Iñárritu. Guió: Guillermo Arriaga. Amb: Mohamed Akhzam, Brat Pit, Kôji Yakusho, Adriana Barraza, Cate Blanchet

Un tret al desert del Marroc desencadena acontèiments diversos que connecta la vida d'una parella d'EUA amb una família marroquina, un altra família mexicana que creua il·legalment la frontera de Mexic amb dos nens i una noia japonesa sorda adolescent i rebel. Malgrat la separació en distància i en diferències culturals les quatre famílies protagonistes comparteixen destí, aïllament i dolor.

Una pel·lícula amb una clara intencionalitat política de com el concepte de Babel, de desconexió del altre, pot crear barreres entre cultures i ésser humans que provoquin el conflicte.

